

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

אל"ם מאיה הלר - שופטת

בעניין :

התובע הצבאי הראשי – המערער (ע"י ב"כ, סגן עומר שילון)

נגד

מ/XXX סמל ש' ס' – המשיב (ע"י ב"כ, סרן נתנאל יעקב-חי)

ערעור על פסק דין של בית הדין הצבאי לתעבורה במחוז שיפוטי המטכ"ל שניתן בתיק מטכ"ל (תעבורה) 44/18 (סא"ל עמית פרייז – שופט) ביום 9.5.2018. הערעור (קולת העונש) התקבל.

פסק-דין

רקע כללי

1. סמל ש' ס', המשיב, הורשע על-פי הודאתו בביצוע עבירה שעניינה נהיגה ברכב במצב השולל מהנהג את השליטה ברכב, לפי תקנה 26(4) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 וסעיף 38(2) לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961, בכך שביום 9.6.2017, בעת סיור בבסיס, בעודו נוהג ברכב צבאי מסוג "דימקס", נרדם, סטה מציר הנסיעה ופגע בגדר שהיתה במקום. כתוצאה מהתאונה נגרם לרכב הצבאי נזק בסך של כ-11,804 ש"ח.
2. בית הדין קמא הנכבד נמנע מלפסול את רישיון הנהיגה האזרחי של המשיב, על אף עונש המינימום הקבוע בפקודה והשית עליו פסילה בפועל של רישיון הנהיגה הצבאי למשך חודש, שממנה נוכתה ההתליה המנהלית למשך אותה התקופה. עוד הושתו על המשיב חמישה (5) חודשי פסילה על תנאי למשך שנתיים וקנס בסך 1,000 ש"ח.
3. התביעה הצבאית לא השלימה עם מידת העונש ומכאן הערעור שלפני.

גזר הדין של בית הדין קמא

4. בית-דין קמא הנכבד פירט את הטעמים שהביאוהו להשית על המשיב את העונש, כמפורט לעיל, אשר כאמור סוטה מתקופת פסילת המינימום הקבועה בפקודה:

"רוב שירותו של הנאשם בצה"ל הוא ביצע משימות נהיגה דומות באופן יום יומי... זוהי הפעם הראשונה שהוא מורשע בעבירה תעבורתית כלשהי. הדבר מלמד על כך שמדובר במקרה חריג... הנאשם משוחרר ומצא מקום עבודה. מעשיו של הנאשם לא גרמו לנזק בגוף... לאחר המקרה רישיונו הצבאי של הנאשם נפסל מנהלית למשך כחודש... סברתי כי ניתן ללכת לקראת הנאשם באופן של אי התלת פסילה בפועל של רישיון הנהיגה מעבר לפסילה המנהלית האמורה".

טיעוני הצדדים

5. התביעה עתרה להשית על המשיב פסילה בפועל לתקופה שלא תפחת מפסילת המינימום הקבועה בסעיף 38 לפקודת התעבורה. נטען, כי בית הדין קמא התעלם מדרישת החוק לפסילת מינימום ואף לא נימק את סטייתו מעונש זה "מנימוקים מיוחדים" כנדרש בדין. לדידה של התביעה, העונש אשר הושת על המשיב סוטה, סטייה של ממש, מהעונש ההולם את חומרת העבירה והסיכון הגלום בה. התביעה עמדה על כך שהמשיב לא התריע בפני מפקדיו על עייפותו ולא עשה די על-מנת להתרענן טרם משימת הנהיגה הנוכחית. לשיטת התביעה, אין בעברו התקין של המשיב כדי להביא להקלה בעונש, משהמדובר בנהג צעיר, אשר אוחז ברישיון נהיגה פרק זמן קצר.

6. מנגד, עתרה ההגנה להותיר את גזר-דינה של הערכאה קמא על כנה. נטען, כי כתב האיטום הוגש לבית הדין בשיהוי משמעותי, לאחר שהמשיב סיים את שירותו הצבאי; כי בסמוך לאחר ביצוע העבירה נשפט המשיב בדין משמעותי בגין אותו המעשה ונידון לעונש של ריתוק; כי יש להתחשב בכך שמדובר בנסיעה מבצעית שהמשיב לא יכול היה לבחור שלא לבצעה; וכי מפקד הנסיעה נרדם אף הוא במהלכה, ולא מילא את חובותיו כלפי המשיב. בואר, כי מפקד הנסיעה נידון בדין משמעותי בגין חלקו באירוע.

דיון והכרעה

7. בעבירה שבה הורשע המשיב גלום פוטנציאל סיכון של ממש אשר אך במזל לא התממש במלואו במקרה זה. אשר על כן, קבע המחוקק ביחס למי שנרדם במהלך הנהיגה וגרם לתאונה, עונש מינימום של פסילה בפועל למשך שלושה חודשים והורה כי הסטייה ממנו, תעשה אך ורק בהתקיים "נסיבות מיוחדות". בית-דין זה, חזר

ושנה כי הסיכון הרב הנשקף מנהיגה ברכב במצב של עייפות, מחייב מטעמים של הלימה והרתעה, להטיל עונשי פסילה בפועל למשך תקופה משמעותית (ראו: ע"ת/5/18/16 התובע הצבאי הראשי נ' סמ"ר פרי (2018); ע"ת/56/16/16 התובע הצבאי הראשי נ' סמל ח'ליל (2016); ע"ת/43/16/16 התובע הצבאי הראשי נ' רס"ל הארוני (2016); ע"ת/2/16/16 התובע הצבאי הראשי נ' סרן שמואל (2016); ע"ת/1/16/16 סגן ברמן נ' התובע הצבאי הראשי (2016)).

8. יחד עם זאת, "הנסיבות המיוחדות" שבהתקיימן מוסמך בית המשפט לקבוע עונש נמוך מעונש המינימום, אינן מצומצמות לנסיבות הקשורות אך בביצוע העבירה, והן יכולות להילמד אף מנסיבותיו של הנאשם או מטעמים אחרים, כגון: נושנות העבירה ושיהוי ניכר שחל בהגשת כתב האישום.

9. בענייננו, נמנע בית הדין קמא מלפסול את רישיונות הנהיגה האזרחיים של המשיב, ובכך סטה סטייה של ממש מהעונש המנוי בפקודה. עם זאת, במקרה דנן, קיימות מספר נסיבות שחבירתן מצדיקה הקלה בעונשו של המשיב מהעונש המינימאלי הקבוע בצידה של העבירה. זאת הן בשל נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הן בשל טעמים הקשורים במשיב והן בשל שיקולי ענישה כלליים. כך, בעוד שהמשיב עבר את העבירה בחודש יוני 2017 והשלים שירות צבאי בחודש דצמבר 2017, כתב האישום נגדו הוגש אך בשלהי חודש אפריל 2018, שעה שהמשיב כבר החל את צעדיו הראשונים בחייו האזרחיים, ואף החל לעבוד במקום עבודה מסודר לפרנסתו. כמו-כן, כאמור, הובא לידיעתו, כי ברכב נכח מפקד משימה, אשר אף הוא נרדם במהלך הנסיעה. סעיף 3.8.4.9 להוראת בטיחות בדרכים (מבק"א יבשה), שכותרתה "שילוח משימות נהיגה", מגדיר את תפקידו של מפקד המשימה, ובכלל זאת: "לוודא כי הנהג ערני במשך כל המשימה. במקרה והנהג עייף, על מפקד המשימה להפסיק את נהיגתו לצורך התרעננות". מובן, שאין בהוראה זו כדי להסיר את האחריות מעל המשיב לקרות התאונה. דא עקא, שניתן להתחשב במחדלו של מפקד הנסיעה לעניין העונש. במקרה שלפנינו מפקד הנסיעה לא רק שלא הפסיק את נהיגתו של המשיב, אלא אף נרדם במהלכה, בעצמו, ונידון בשל כך אך בדין משמעתי (ראו: סע/3).

10. אשר על כן, הגם ששיקולי ההלימה וההרתעה מחייבים להחמיר בעונשו של המשיב, לאור צבר הנסיבות שפורטו לעיל, ולאור הכלל שלפיו אין ערכאת הערעור ממצה את הדין בקבלה ערעור תביעה על קולת העונש, ראיתי להורות כי רישיון הנהיגה האזרחי של המשיב יפסל בפועל למשך 30 ימים, אשר יימנו החל מיום 5.7.2018, אז יופקד הרישיון בפועל. בצד זאת, סברתי כי ראוי להפחית מעונש

הפסילה המותנה שהושת על המשיב ולפיכך הנני קובעת כי עונש הפסילה המותנה יועמד על שלושה (3) חודשים. אין שינוי ביתר רכיבי גזר הדין.

ניתן והודע היום, כ"א בתמוז התשע"ח, 4 ביולי 2018, בפומבי ובמעמד הצדדים.

מאיה הלר, אל"ם
שופטת בית הדין הצבאי
ל ע ר ע ו ר י ם

למקור	נאמן	העתק	חתימת המגיה: _____
מכני	קורל	סרן	
הדין	בית	קצינת	תאריך: _____